

Батанова Людмила Олександрівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,

доцент кафедри морського та митного права, кандидат юридичних наук,

доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СЕЗОННОГО МИТА В УКРАЇНІ

Розгляду питань застосування в Україні сезонного мита присвячено найменше уваги вчених-юристів та практичних працівників фіскальних органів. Специфічною ознакою сезонного мита є те, що воно вводиться державою для регулювання імпорту чи експорту виключно товарів та продуктів, що мають сезонний характер (до таких відносять сільськогосподарську продукцію, наприклад, свіжий виноград, яблука). Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності за допомогою сезонного мита має тимчасовий характер. Проте, від інших видів мита (ввізного, вивізного), які по своїй суті також є тимчасовими заходами державного регулювання, сезонне мито відрізняється тим, що воно пов'язане із періодичними, сезонними коливаннями кон'юнктури ринків товарів. Так, сезонне мито, перш за все, пов'язане з так званими сезонними цінами, що змінюються залежно від пори року. Наступною ознакою сезонного мита є те, що воно застосовується з метою регулювання та стабілізації внутрішнього ринку товарів. Вказаний інструмент дає можливість контролювати об'єми сезонних товарів на внутрішньому ринку, а також ціни на такі товари, шляхом справляння сезонного мита за ставками визначеними законодавством. Запровадження сезонного ввізного мита дозволяє стримати потік іноземних товарів, якщо спостерігається перенасичення внутрішнього ринку даним товаром. Важливим аспектом є те, що встановлення термінів дії сезонних мит відноситься до повноважень уряду України, що є ще однією характерною відмінною рисою даного виду мита.

Спеціальним нормативно-правовим актом, що встановлює сезонне мито є Закон України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» від 17 липня 1997 року [1], який встановлює порядок тарифного і нетарифного регулювання імпорту сільськогосподарської сировини та продуктів її переробки для створення рівних умов конкуренції між продукцією вітчизняного виробництва та продукцією нерезидентів. Важливо зазначити, що згідно норм вказаного нормативно-правового акту в Україні запроваджено лише сезонне ввізне мито, при цьому в законодавчих актах Верховної Ради України не йдеться про сезонне вивізне мито. Так, відповідно до вказаного закону сезонні ввізні (імпортні) мита запроваджуються щорічно у подвійному розмірі до розміру пільгових ставок ввізного (імпортного) мита на сільськогосподарську продукцію визначених груп УКТ ЗЕД, протягом строку збирання і закладення на зберігання аналогічної продукції українського виробництва. Вказаний законодавчий акт визначає вичерпний перелік груп товарів згідно УКТ ЗЕД на які встановлюється сезонне мито. Крім чинних кодів УКТ ЗЕД, до яких застосовується сезонне ввізне мито, у статті 2 Закону України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» вказано і такі коди товарів, які на даний момент відсутні у законі України «Про Митний тариф України».

Сезонні мита встановлюються на строк, що не може бути меншим 60 та більшим 120 послідовних календарних днів [2]. Та попри те, що законодавством України визначені граничні терміни, на які може встановлюватися дане мито, лише до повноважень Кабінету Міністрів України належить встановлення термінів дії сезонного мита на сільськогосподарську продукцію. Досліджуючи законодавчу базу України, стало відомим, що Кабінет Міністрів України приймав таке рішення лише один раз, а саме 1 липня 1999 року, прийнявши Постанову «Про встановлення термінів дії сезонного ввізного (імпортного) мита на сільськогосподарську продукцію в 1999 році», яка визначала терміни дії

сезонного ввізного (імпортного) мита лише на 1999 рік і не стосується наступних років. Слід також вказати, що ніяких інших аналогічних актів Урядом України не приймалося.

Аналізуючи чинне українське законодавство, що регулює сезонне мито, було встановлено, що запровадження сезонного мита на даний момент згідно чинних нормативно-правових актів не є можливим. Це підтверджується тим фактом, що ні на один з товарів, на які можуть встановлюватися сезонні мита відповідно до Закону України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції», Митним тарифом України [3] не передбачено пільгову ставку ввізного мита у розмірі тридцяти відсотків або більше. При цьому така пільгова ставка на визначені товари, згідно згаданого вище закону, є обов'язковою умовою запровадження сезонного мита на визначені товари. Це також пов'язано з тим, що Україна підписавши Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, взяла на себе зобов'язання по зниженню ввізного мита протягом перехідного періоду.

У зв'язку із зазначеним, доцільним уявляється внесення відповідних змін до чинного законодавства України таким чином, щоб була реальна можливість застосування сезонного мита, наприклад шляхом встановлення меншої пільгової ставки як умови для застосування даного виду мита. Необхідним також є внесення змін до переліку кодів товарів, на які можуть встановлюватися сезонні мита, адже він містить посилання на такі коди згідно УКТ ЗЕД, які відсутні у Законі України «Про Митний тариф України».

Список використаної літератури:

1. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон України від 17 липня 1997 року № 468/97-ВР. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://goo.gl/cBg7u5>

2. Митний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – Ст. 552.

3. Про митний тариф України: Закон України від 19.09.2013 р. № 584-VII // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 20-21. – Ст. 740.

4. Про встановлення термінів дії сезонного ввізного (імпортного) мита на сільськогосподарську продукцію в 1999 році: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 1999 року № 1178. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://goo.gl/hFmev1>